

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๑/๒๕๕๘

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘

เรื่อง สภาผู้แทนราษฎรขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖
กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเสนอรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
“กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย”

สภาผู้แทนราษฎรโดยประธานสภาผู้แทนราษฎร ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติเสนอรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน “กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจาก
โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย”

ข้อเท็จจริงและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ความว่า เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๖
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เสนอรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน
“กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย” ต่อสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๑ ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้บรรจุ
เรื่องดังกล่าวเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมแล้ว แต่ก่อนจะมีการพิจารณาเรื่องดังกล่าว ได้มีสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรอภิปรายทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาเรื่องนี้
โดยมีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายแรก เห็นว่า รายงานที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอ้างว่าเป็นการรายงานตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) ที่บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจตรวจสอบและ
รายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรืออันไม่เป็นไป

ตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการในกรณีที่น่าสงสัยว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป นั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ควรต้องพิจารณาถึงมาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๖) ที่บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ประกอบกับมาตรา ๒๐๐ วรรคสอง ที่กำหนดให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย รายงานดังกล่าว เป็นเรื่องที่กระทบต่อเศรษฐกิจและการลงทุนกับต่างประเทศ ซึ่งรัฐบาลทั้งในอดีตและปัจจุบันได้ให้ความสำคัญที่จะแก้ไขปัญหาโดยพยายามทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่มาโดยตลอด การเกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับกลุ่มผู้ชุมนุมคัดค้านโครงการฯ จนทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บซึ่งต่างฝ่ายต่างอ้างว่า อีกฝ่ายเป็นผู้ริเริ่มความรุนแรงขึ้นก่อน ข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นกรณีที่อยู่ในกระบวนการของศาลยุติธรรมซึ่งคดียังไม่ยุติ จึงทำให้เห็นได้ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรายงานดังกล่าว น่าจะขัดต่อพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๒ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจตรวจสอบและเสนอมาตรการการแก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้” ประกอบกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่องเสร็จที่ ๓๘๐/๒๕๕๖ ได้วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๒ ได้บัญญัติจำกัดอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ว่า เรื่องที่จะดำเนินการสอบสวนต้องมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ซึ่งตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าได้มีการดำเนินคดีอยู่ในศาลแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงไม่มีอำนาจที่จะดำเนินการตรวจสอบได้อีกต่อไป ดังนั้น เมื่อการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว หากสภาผู้แทนราษฎรจะดำเนินการต่อไปน่าจะเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้อง อีกทั้งเมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณารับทราบรายงานดังกล่าวไปแล้ว หากต่อมาภายหลังได้มีคำพิพากษาของศาลยุติธรรมถึงที่สุดแล้ว ปรากฏผลไม่ตรงกับที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรายงานสรุปก็ย่อมก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีก

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า การดำเนินการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่น่าจะขัดต่อพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯ มาตรา ๒๒ เนื่องจากเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลยุติธรรมเป็นคนละกรณีกับที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา ประกอบกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ทำการตรวจสอบเรื่องดังกล่าวก่อนที่จะมีการฟ้องคดีต่อศาล

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๒ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันพุธที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖ ประธานในที่ประชุมได้ขอหารือที่ประชุมว่า กรณีดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญที่สมควรส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่ ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติให้ส่งเรื่องดังกล่าวเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ประธานสภาผู้แทนราษฎรจึงเสนอเรื่องพร้อมความเห็น เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ว่า

๑. รายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย กระทำขึ้นโดยชอบด้วยบทบัญญัติมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือไม่

๒. หากรายงานดังกล่าวไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวแล้ว สภาผู้แทนราษฎรจะมีอำนาจรับทราบหรือพิจารณาดำเนินการต่อไป ได้หรือไม่ เพียงใด

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ในองค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย”

พิจารณาแล้วเห็นว่า สภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๑๕๕ บัญญัติให้มีขึ้น และกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้ในรัฐธรรมนูญ สภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงมีสถานะเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ สำหรับคำร้องของสภาผู้แทนราษฎรโดยประธานสภาผู้แทนราษฎรที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยจะเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่

ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) ในการตรวจสอบและรายงานการกระทำ หรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสม ต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้ดำเนินการตรวจสอบกรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย และเสนอมาตรการการแก้ไขตามรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว แต่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ จึงรายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป ในการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรส่วนหนึ่งมีความเห็นว่า การดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ น่าจะขัดต่อพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ และเป็นปัญหาต่อการที่สภาผู้แทนราษฎรจะดำเนินการต่อไป ซึ่งสภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติว่า กรณีดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ กรณีตามคำร้อง จึงเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างสภาผู้แทนราษฎรและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญทั้งสององค์กรและเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว เมื่อสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญได้เสนอคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชี้แจงและแสดงความเห็นเป็นหนังสือ และประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๔๗ ยื่นคำชี้แจง ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปความได้ว่า

๑. เมื่อคืนวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๕ ได้เกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับ กลุ่มผู้ชุมนุมคัดค้านโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ระหว่างบริเวณหน้าลานน้ำพุกับสะพานจตุตถสุนทรภักษ์ อำเภอบางใหญ่ จังหวัดสงขลา มีผู้บาดเจ็บหลายคน ตำรวจได้จับกุมผู้ปฏิบัติงานขององค์กรพัฒนาเอกชน จำนวน ๑๒ คน

๒. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเหตุการณ์ที่เผยแพร่จากสื่อมวลชน ประกอบกับการร้องเรียนจากเครือข่ายประชาชนที่คัดค้านโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย แล้ว เห็นว่า มีข้อเท็จจริงที่มีการกระทำเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษา และตรวจสอบข้อเท็จจริงจากกรณีดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๔๕

๓. ในการตรวจสอบของคณะอนุกรรมการได้พิจารณาข้อเท็จจริงจากวัตถุพยาน การตรวจสอบพื้นที่ สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมจากประชาชนในชุมชนท้องถิ่น แล้วยังได้เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงและเสนอพยานหลักฐาน โดยมีผู้ชุมนุม จำนวน ๖ คน สื่อมวลชนที่อยู่ในเหตุการณ์ จำนวน ๔ คน และเจ้าหน้าที่ จำนวน ๓ คน ได้มาชี้แจงข้อเท็จจริง แต่มีเจ้าหน้าที่ในระดับรัฐมนตรี ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ไม่มาชี้แจง จำนวน ๘ คน โดยขอเลื่อนการชี้แจง รวม ๒ ครั้ง อ้างว่าติดราชการ เมื่อพนักงานอัยการได้ยื่นฟ้องอาญาคว่าหาผู้ปฏิบัติงานองค์กรพัฒนาเอกชนทั้ง ๑๒ คน ต่อศาลจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๖ เจ้าหน้าที่ทั้ง ๘ คน ก็ปฏิเสธการมาชี้แจงข้อเท็จจริงต่อคณะอนุกรรมการโดยอ้างว่า เรื่องนี้ได้มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลแล้ว ซึ่งคณะอนุกรรมการได้สอบถามและรับฟังข้อเท็จจริงจากคำชี้แจงของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้ไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการมีส่วนร่วมของประชาชน วุฒิสภา

๔. ในการตรวจสอบกรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย นั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการโดยถูกต้องตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฯ โดยเฉพาะในประเด็นที่ว่าเรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เข้าไปตรวจสอบมิใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล กล่าวคือ

๔.๑ คดีที่พนักงานอัยการฟ้องผู้ปฏิบัติงานองค์กรพัฒนาเอกชนต่อศาลจังหวัดสงขลา เป็นคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา แต่เรื่องที่คณะอนุกรรมการได้ทำการตรวจสอบนั้น เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม การปฏิบัติต่อผู้ต้องหาและผู้ได้รับบาดเจ็บ เพื่อตรวจสอบว่ามีพฤติกรรมเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ จึงไม่มีผลต่อกระบวนการพิจารณาคดีและดุลพินิจของศาลที่จะพิพากษาคดีตามกฎหมาย

๔.๒ การตรวจสอบการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่ นั้น แตกต่างจากการพิจารณาคดีของศาลทั้งในเรื่องและขอบเขตในการตรวจสอบ ทั้งนี้ เพราะสิทธิมนุษยชนถือว่าเป็นสิทธิทางธรรมชาติที่ติดตัวบุคคลมาแต่กำเนิด จึงมิใช่จำกัดอยู่เฉพาะในกรอบของรัฐธรรมนูญและกฎหมายของรัฐเท่านั้น การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงต้องตรวจสอบให้ได้ข้อเท็จจริงว่า ในการสลายการชุมนุมดังกล่าวมีการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่ชอบหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายสิทธิมนุษยชนหรือไม่ ซึ่งในการตรวจสอบเหตุการณ์ในทำนองดังกล่าวนี้ แม้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะพบว่า การกระทำหรือการละเลยการกระทำของเจ้าหน้าที่นั้น ไม่ผิดกฎหมายอาญาหรือกฎหมายในมิติอันใด หากการกระทำหรือการละเลยการกระทำนั้น ในบางกรณีก็เป็นการละเมิดมาตรฐานสิทธิมนุษยชนตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็จะกำหนดแนวทางการรับฟังข้อเท็จจริงและการพิจารณาเรื่องสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากกระบวนการพิจารณาคดีอาญาของศาลจังหวัดสงขลาโดยสิ้นเชิง

การดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพันธกรณีระหว่างประเทศ รวมทั้งที่เป็นขนบธรรมเนียมและประเพณีปฏิบัติระหว่างประเทศ เช่น การปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรมต่อผู้ได้รับบาดเจ็บ พันธะผูกพันทางด้านศีลธรรม ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติ และกฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ เช่น ต่อกฎบัตรขององค์การสหประชาชาติ และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองนั้น ล้วนแต่มีข้อกำหนดและบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิ ในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น การร้องเรียน ปัญหาความทุกข์ยากเดือดร้อน การชุมนุมและการปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลยบนพื้นฐานของการเคารพสิทธิมนุษยชนที่ถือปฏิบัติกันโดยทั่วไปของทุกประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ และได้ให้สัตยาบันรับรองการถือปฏิบัติเรื่องสิทธิมนุษยชนไว้แล้ว ซึ่งรวมทั้งประเทศไทยด้วย

๕. การดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไม่ขัดหรือแย้งกับการใช้อำนาจขององค์กรอื่นใด โดยเฉพาะของศาลยุติธรรมที่ได้พิจารณาคดีไปตามลักษณะและฐานความผิดของกฎหมายอาญา ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องผู้ปฏิบัติงานขององค์กรพัฒนาเอกชน ๑๒ คน ศาลจังหวัดสงขลา ก็ได้ประทับรับฟ้อง และการดำเนินคดีก็เป็นไปตามปกติของกระบวนการพิจารณาคดีของศาล ส่วนคดีที่ผู้เสียหายจากเหตุการณ์รุนแรงดังกล่าวฟ้องเจ้าพนักงานตำรวจต่อศาลจังหวัดสงขลานั้น ก็เกิดขึ้นภายหลังจากการที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบและจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนไปเรียบร้อยแล้ว ซึ่งหลังจากศาลจังหวัดสงขลาได้ฟังการไต่สวนมูลฟ้องแล้ว ก็ได้ประทับรับฟ้องเป็นคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเช่นกัน จึงเป็นที่เห็นได้ชัดเจนว่าการดำเนินการของ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ กี่ดี ก็ดี ก็กับการฟ้องเป็นคดีในศาลของผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์ซึ่งเป็นผู้เสียหายก็ดี หรือฝ่ายเจ้าหน้าที่ของรัฐก็ดี ล้วนแล้วแต่เป็นกรณีที่สามารถกระทำได้ทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นคนละเรื่องคนละประเด็น และการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็ไม่มีผลกระทบต่อกระบวนการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมแต่อย่างใด

เพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้คู่กรณีและพยานบุคคลที่คู่กรณีอ้างมาชี้แจงแสดงความเห็นเพิ่มเติมด้วยวาจา ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่ประสงค์ที่จะชี้แจงแสดงความเห็นเพิ่มเติม ส่วนคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมาชี้แจงประกอบด้วย นายเสน่ห์ จามริก ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นายวสันต์ พานิช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ นายกสภานายความ และนายจรัญ ภักดีธนากุล ได้ยื่นคำชี้แจงเป็นหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญ

นายเสน่ห์ จามริก ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ในประเด็นเรื่องผลกระทบของพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๗ มาตรา ๒๒ ต่อการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญไม่ได้มีบทบัญญัติจำกัดการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และเห็นด้วยที่มีการบัญญัติมาตรา ๒๒ เพราะเป็นเจตนารมณ์ที่จะป้องกันไม่ให้เกิดการปฏิบัติหน้าที่ของศาลและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีการซ้ำซ้อนกัน จึงต้องพิจารณาขอบเขตของมาตรา ๒๒ โดยต้องพิจารณาภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ กล่าวคือ การส่งเสริมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๓ โดยเฉพาะเรื่องสิทธิในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ หรือสิทธิของชุมชน สิทธิของประชาชนที่จะมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนสิทธิของประชาชนที่จะได้รับข้อมูล คำชี้แจงในการดำเนินนโยบายของรัฐ เป็นต้น การพิจารณาขอบข่ายอำนาจวินิจฉัยของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คงต้องตีความโดยเคร่งครัดไม่ให้มาตรา ๒๒ ไปปิดกั้นการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มิเช่นนั้นจะมีผลกระทบต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในเรื่องหลักประกันของสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สำหรับข้อเท็จจริงที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำการตรวจสอบเป็นข้อเท็จจริงในเหตุการณ์คนละขั้นตอน ไม่เกี่ยวกับประเด็นที่อัยการได้ฟ้องประชาชนต่อศาล โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะเข้าไปตรวจสอบในขั้นตอนตั้งแต่การชุมนุม ขั้นตอนการปฏิบัติการสลายการชุมนุมซึ่งมีประเด็นว่าการสลายการชุมนุมเป็นไปโดยให้ความเคารพสิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือไม่ ขั้นตอนการจับกุมคุมขัง

ในฐานะที่เป็นผู้ต้องหาหรือจำเลย ซึ่งเป็นการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่น่าจะมีผลกระทบต่อการศึกษาคดีของศาลแต่ประการใด ส่วนจุดประสงค์ในการเสนอรายงานต่อรัฐสภา ประการแรก มิได้มุ่งหมายเข้าไปตรวจสอบการดำเนินคดีที่หน่วยงานของรัฐฟ้องประชาชนต่อศาล ประการที่สอง มุ่งประสงค์จะเสนอการแก้ไขเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามเจตนารมณ์และหลักการของรัฐธรรมนูญ

นายวสันต์ พานิช กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ความหมายของสิทธิมนุษยชนตามกฎหมาย หมายถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และตามพันธกรณีที่ประเทศไทยในฐานะภาคีของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองจะต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้ในหมวด ๘ ของรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิของผู้ต้องหา ผู้เสียหายในกระบวนการยุติธรรม เช่น สิทธิของผู้ต้องหาตั้งแต่ถูกจับกุม สิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมจากญาติ สิทธิที่จะได้รับการปรึกษาทนายความเป็นการส่วนตัว เป็นต้น สิทธิดังกล่าวไม่ใช่ประเด็นที่พิพาทกันในศาล การตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีการเชิญเจ้าหน้าที่มาชี้แจง แต่เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลเจ้าหน้าที่ก็ยืนยันว่าจะไม่มาให้ปากคำเพราะมีการฟ้องคดีต่อศาลแล้ว ส่วนในประเด็นข้อเสนอของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้เสนอให้รัฐเยียวยาต่อผู้ร่วมชุมนุมและได้รับบาดเจ็บ ซึ่งในฟ้องที่ประชาชนฟ้องเจ้าหน้าที่คงไม่ได้ฟ้องในเรื่องนี้ด้วยการเยียวยาเป็นอีกขั้นตอนหนึ่ง ดังนั้น ต้องการให้รัฐสภาดำเนินการต่อไปไม่ว่ารูปแบบใดก็ตาม

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์ นายกษัตริย์ นายความ ซึ่งแจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า วัฒนธรรมในการใช้กฎหมายของไทยตั้งแต่การยกเว้นและการบังคับใช้กฎหมายมีเอกลักษณ์ประการสำคัญคือ ไม่ไว้ใจประชาชน มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯ ไม่ควรจะมีอยู่ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว เพราะขัดกับหลักการของปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยลงนามผูกพัน วัฒนธรรมการใช้กฎหมายในแต่ละองค์กรผูกขาดอำนาจสอบสวนคดีอาญาแม้ปัจจุบันประชาชนก็ยังถูกกักขังถูกควบคุมตัวโดยไม่ถูกต้อง เรื่องนี้ไม่ขัดกับศาลยุติธรรม เพราะศาลยุติธรรมจะพิจารณาข้อเท็จจริงตามพยานหลักฐานในสำนวน ส่วนกลไกในการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแยกออกมาเป็นมิติของกฎหมายที่สร้างขึ้น โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เพราะฉะนั้นจึงเห็นว่าไม่มีประเด็นที่จะขัดกับศาลยุติธรรม เพราะศาลยุติธรรมจะไม่ฟังเอกสารนอกสำนวนเด็ดขาด

นายเจริญ ภัคดีชนากุล ซึ่งแจ้งเป็นหนังสือต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า การตรวจสอบและรายงานตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) มุ่งเน้นไปที่การละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือการล่วงละเมิดพันธกรณีระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีโดยไม่คำนึงว่าการกระทำที่ถูกตรวจสอบนั้นจะเป็นความผิดอาญาหรือมีการฟ้องบุคคลใด เป็นคดีต่อศาลหรือไม่ และอำนาจตามมาตราดังกล่าวก็มีได้มีบทบัญญัติใดในรัฐธรรมนูญให้อำนาจรัฐสภาตรากฎหมายมาจำกัดคัดรอนให้น้อยลงไปกว่าที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ได้ ดังนั้น บทกฎหมายใดที่บัญญัติคัดรอนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) จึงต้องถือว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ส่วนพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯ มาตรา ๒๒ นั้น จะต้องตีความไปในทางที่ไม่เป็นการจำกัดคัดรอนอำนาจหน้าที่ตรวจสอบและรายงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) เพราะหากตีความเช่นนั้น ก็จะทำให้มาตรา ๒๒ ไปขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ซึ่งย่อมมิใช่เจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น การตีความมาตรา ๒๒ นี้จึงต้องเป็นไปในความหมายอย่างแคบ มิใช่ตีความในทางขยายความโดยมีข้อพิจารณาคือ ถ้าเป็นการตรวจสอบในเรื่องเดียวกันกับที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ก่อนแล้วในศาล หรือศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งไปแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะเข้าไปตรวจสอบซ้ำซ้อนในเรื่องเดียวกันกับที่ศาลดำเนินการอยู่ก่อนแล้วไม่ได้ ส่วนเรื่องที่ยังไม่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติย่อมเข้าตรวจสอบได้ และเมื่อได้ใช้อำนาจเข้าตรวจสอบเรื่องนั้นแล้ว ก็ย่อมทำการตรวจสอบได้จนเสร็จสิ้นกระบวนการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) ถึงแม้ระหว่างนั้นจะมีผู้ใดนำเรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำลังตรวจสอบอยู่นั้นไปฟ้องร้องเป็นคดีต่อศาลก็ตาม ส่วนเรื่องที่มาตรา ๒๒ ห้ามมิให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเข้าไปตรวจสอบซ้ำซ้อนกับศาลนั้นหมายถึง เรื่องที่เป็นประเด็นโดยตรงในทางคดีของศาลเท่านั้น การตรวจสอบในเรื่องอื่นที่ไม่ได้เป็นประเด็นโดยตรงในคดีของศาลย่อมไม่มีปัญหาในเรื่องความซ้ำซ้อนหรือความขัดแย้งกันของผลการตรวจสอบแต่อย่างใด และมาตรา ๒๒ นี้บัญญัติจำกัดอำนาจการตรวจสอบและเสนอมาตรการการแก้ไข “ตามพระราชบัญญัตินี้” เท่านั้น หากได้คัดอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ รายงานและเสนอมาตรการการแก้ไขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) ไปด้วยไม่ เพราะหากตีความเช่นนั้นย่อมทำให้มาตรา ๒๒ ไปขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำชี้แจงของกลุ่มและพยานบุคคลที่กลุ่มอ้าง และเอกสารประกอบแล้ว มีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ ในการตรวจสอบและทำรายงานกรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย แล้วนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎร หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ บัญญัติว่า “คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการ ในกรณีที่ปรากฏว่า ไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอ ให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

(๒) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๓) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

(๔) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

(๕) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชน ภายในประเทศและเสนอต่อรัฐสภา

(๖) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจเรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากบุคคลใดหรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ รวมทั้งมีอำนาจอื่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจตรวจสอบและเสนอมาตรการการแก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้”

พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๕ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และกำหนดอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๒๐๐ ในการตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป อำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการเสนอแนะนโยบาย และข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน องค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศเสนอต่อรัฐสภา ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย รัฐธรรมนูญกำหนดอำนาจหน้าที่ดังกล่าวไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๖) ได้บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งหมายความว่า รัฐธรรมนูญให้อำนาจรัฐสภาตรากฎหมายกำหนดอำนาจหน้าที่อื่นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ นอกจากที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๕) และอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติต้องไม่ขัดหรือแย้งต่ออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มีเหตุผลในการประกาศใช้ดังนี้ “โดยที่มาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๒๐๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน

ที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสม รวมทั้งอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะนโยบายต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี หรือ การส่งเสริมการศึกษา การวิจัย ความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ตลอดจน จัดทำรายงานประจำปี โดยได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่อื่นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตลอดจนคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา การเลือก การถอดถอน และการกำหนดค่าตอบแทน กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ สมควรดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้” มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและกำหนดอำนาจหน้าที่อื่นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่หลักตามที่ บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ โดยมีวัตถุประสงค์ในการตราพระราชบัญญัตินี้ คือ การจัดวางระบบและ กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามที่ รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะในเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมาย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม โดยกำหนดกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ สรุปได้ว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ตรวจสอบ เมื่อมีการกระทำหรือการละเลย การกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแล้วเสนอมาตรการการแก้ไขต่อบุคคลหรือหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไข ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการแก้ไขตามมาตรการที่เสนอหรือ ดำเนินการแล้วแต่ไม่แล้วเสร็จโดยไม่มีเหตุอันสมควรให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรายงาน ต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อสั่งการให้มีการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับรายงาน แต่หากการดำเนินการดังกล่าวไม่อยู่ในอำนาจของนายกรัฐมนตรีที่จะสั่งการได้ หรือไม่มี การดำเนินการหรือสั่งการให้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไข ภายหลังจากที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติรายงานต่อนายกรัฐมนตรีแล้ว พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป ซึ่งกระบวนการ และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑)

เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนและมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจตรวจสอบและเสนอมาตรการการแก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้” แล้ว เห็นว่า วัตถุประสงค์ของบทบัญญัติมาตรานี้ ต้องการให้ศาลเป็นองค์กรผู้ที่มีอำนาจชี้ขาดการกระทำหรือการละเลยการกระทำที่เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เป็นความผิดต่อกฎหมาย อย่างไรก็ตาม การใช้บังคับบทบัญญัติมาตราดังกล่าวจะต้องไม่มีผลกระทบต่ออำนาจหน้าที่ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑)

สำหรับรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน “กรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย” เป็นผลมาจากเหตุการณ์การสลายการชุมนุมของกลุ่มผู้ชุมนุมคัดค้านโครงการฯ โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้มีผู้บาดเจ็บ และเจ้าหน้าที่ตำรวจได้จับกุมผู้ชุมนุม เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ดำเนินการตรวจสอบและจัดทำรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าว และเสนอมาตรการการแก้ไขแล้ว ปรากฏว่า ไม่มีการดำเนินการหรือสั่งการให้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไข ภายหลังจากที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรายงานต่อนายกรัฐมนตรีแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป แม้จะปรากฏว่า ได้มีการฟ้องคดีต่อศาลภายหลังการเข้าดำเนินการตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็ตาม แต่การตรวจสอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นการใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฯ มาตรา ๒๒ ในส่วนที่บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการตรวจสอบและเสนอมาตรการการแก้ไข อันสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑)

ศาลรัฐธรรมนูญ โดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๘ คน คือ นายจรัส บุญพจนสุนทร นายพนพล เสงเจริญ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สระฐาน นายมานิต วิทยาเต็ม นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์ และนายอภัย จันทนจุลกะ วินิจฉัยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) ในการตรวจสอบและจัดทำรายงานกรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย แล้วนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรได้

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๔ คน คือ นายกระมล ทองธรรมชาติ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณวโร นายสุวิทย์ ชีระพงษ์ และนายอุระ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไม่มีอำนาจตรวจสอบและทำรายงานกรณีความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ เนื่องจากกรณีดังกล่าว เป็นกรณีที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาล

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๓ คน คือ นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เฉลิมวณิชช์ และ นายศักดิ์ เตชะชาญ เห็นว่า กรณีตามคำร้องไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ จึงให้ยกคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๐๐ วรรคหนึ่ง (๑) ในการตรวจสอบและทำรายงานกรณี ความรุนแรงอันเนื่องมาจากโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย แล้วนำเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรได้

นายกระมล ทองธรรมชาติ	ประธานศาลรัฐธรรมนูญ
นายจิระ บุญพจนสุนทร	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายจุมพล ณ สงขลา	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายนพดล เสงเจริญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายปรีชา เฉลิมวณิชช์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายผัน จันทรปาน	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมงคล สระแก้ว	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายมานิต วิทยาเต็ม	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายศักดิ์ เตชะชาญ	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
นายสุธี สุทธิสมบูรณ์	ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวโช

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นางเสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอภัย จันทนจุลกะ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ